

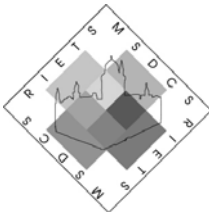
Kollel Yom Rishon

The Mitzvah of Shalosh Seudos

1. Gemara Shabbos 117b
2. Tosafos Dibbur HaMaschil “B’Mincha”
3. Ran Shabbos 43b
4. Rambam Hilchos Shabbos 1:1
5. Rambam Hilchos Shabbos 30:1
6. Gemara Shabbos 118a
7. Rif Shabbos 44a

Rabbi Mayer Twersky

Sunday, November 7, 2004

**A Project of the Max Stern Division of Communal
Services-RIETS,
An Affiliate of Yeshiva University**

1. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיז עמוד ב

תנו רבנן: כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת? שלש, רבי חידקא, אומר: ארבע. אמר רבי יוחנן: ושניהם מקרא אחד דרשו, +שמות טז+ ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאוהו בשדה. רבי חידקא סבר: הני תלתא היום - לבר מאורתא, ורבנן סברי: בהדי דאורתא. תנן: נפלה דליקה בלילי שבת - מצילין מזון שלש סעודות, מאי לאו - דלא אכל? - לא, דאכל. שחרית מצילין מזון שתי סעודות, מאי לאו דלא אכל? - לא, דאכל. במנחה, מצילין מזון סעודה אחת, מאי לאו דלא אכל? - לא, דאכל. והא מדקתני סיפא רבי יוסי אומר: לעולם מצילין מזון שלש סעודות מכלל דתנא קמא שלש סבירא ליה! אלא מחוורתא, מתניתין דלא כרבי חידקא

2. תוספות מסכת שבת דף קיח עמוד א

במנחה מצילין מזון סעודה אחת - מכאן משמע דזמן אכילה שלישית בשבת היא מן המנחה ולמעלה דלא כאותם שמחלקין סעודת שחרית ומברכין בינתים ומיהו מהא דאמרינן בפסחים בפ"ק (דף יג.) י"ד שחל להיות בשבת משייר מזון שתי סעודות אין ראייה מדאין משיירין מזון ג' סעודות שאין לעשות ב' סעודות שחרית דהא כיון שאוכל הכל שחרית חשיב כסעודה אחת ועוד אומר ר"י שיש כאן איסור ברכה שאינה צריכה כדאי' בפ' בא לו (יומא דף ט.) גבי ובעשור שבחומש הפקודים דקאמר וניתי ס"ת אחרינא ונקרי א"ר שמעון בן לקיש מפני ברכה שאינה צריכה.

3. ר"ן מסכת שבת דף מג עמוד ב

ת"ר כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת וכו'. תלתא היום [ב]לזמן סעודה באו וכתב הרב בעל הלכות ז"ל שאין חיוב סעודות הללו להיותן כדרכן בשחרית ובמנחה אלא אפילו מפסיק בעמצה סעודה בברכת המזון ואע"ג דלא מסלק התכא אלא פורס מפה ומברך והדר שרי המוציא ואוכל כביצה ומברך שפיר דמי ולפי זה הא דאמרינן בסמוך קערות שאכל בהן שחרית מדיחין לאכול בהן בצהרים בצהרים מדיחין לאכול בהן במנחה לאו דוקא אלא אורחא דמילתא נקט. וכתב ר"ת ז"ל דנשים חייבות בג' סעודות וכן נמי לבצוע על שתי ככרות שאף הן היו בנס המן ואין צריך שבכל מעשה שבת איש ואשה שוין כדילפינן [ברכות דף כ:]: מזכור ושמור את שישנו בשמירה ישנו בזכירה ובכלל זה הוי כל חיובי שבת.

4. רמב"ם הלכות שבת פרק א הלכה א

שביתה בשביעי ממלאכה מצות עשה שנאמר +שמות כ"ג+ וביום השביעי תשבות, וכל העושה בו מלאכה ביטל מצות עשה ועבר על לא תעשה שנאמר +שמות כ"ג+ לא תעשה כל מלאכה, ומה הוא חייב על עשיית מלאכה, אם עשה ברצונו בזדון חייב כרת, ואם היו שם עדים והתראה נסקל, ואם עשה בשגגה חייב קרבן חטאת קבועה.

4a. רמב"ם הלכות שבת פרק ל הלכה א

ארבעה דברים נאמרו בשבת שנים מן התורה ושנים מדברי סופרים והן מפורשין על ידי הנביאים, שבתורה זכור ושמור, ושנתפרשו על ידי הנביאים כבוד ועונג שנאמר +ישעיהו נ"ח+ וקראת לשבת עונג ולקדוש ה' מכובד.

5. תלמוד בבלי מסכת שבת דף קיח עמוד א

אמר רבי שמעון בן פזי אמר רבי יהושע בן לוי משום בר קפרא: כל המקיים שלש סעודות בשבת ניצול משלש פורעניות: מחבלו של משיח, ומדינה של גיהנם, וממלחמת גוג ומגוג. מחבלו של משיח - כתיב הכא יום וכתוב התם +מלאכי ג+ הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום וגו'. מדינה של גיהנם - כתיב הכא יום וכתוב התם +צפניה א+ יום עברה היום ההוא. ממלחמת גוג ומגוג - כתיב הכא יום וכתוב התם +יחזקאל לח+ ביום בא גוג. אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי: כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים, שנאמר +ישעיהו נח+ אז תתענג על ה' והרכבתך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך וגו'. לא כאברהם שכתוב

בו +בראשית יג+ קום התהלך בארץ לארכה וגו', ולא כיצחק שכתוב בו +בראשית כו+ כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל, אלא כיעקב שכתוב בו +בראשית כח+ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה. רב נחמן בר יצחק אמר: ניצול משעבוד גליות, כתיב הכא והרכבתיך על במתי ארץ וכתוב התם +דברים לג+ ואתה על במותימו תדרך. אמר רב יהודה אמר רב: כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו, שנאמר +תהלים לז+ והתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך.

6. רי"ף מסכת שבת דף מד עמוד א

תנו רבנן קערות שאכלו בהן ערבית מדיחן לאכול בהן שחרית שחרית מדיחן לאכול בהן בצהריים בצהריים מדיחן לאכול בהם במנחה מן המנחה ולמעלה שוב אינו מדיח אבל כוסות וקיתוניות וצלוחיות מדיחם והולך כל היום כולו לפי שאין קבע לשתייה: אמר רבי שמעון בן פזי א"ר יהושע בן לוי משום בר קפרא כל המקיים שלש סעודות בשבת ניצול משלש פורעניות מחבלו של משיח ומדינה של גיהנם וממלחמת גוג ומגוג מחבלו של משיח כתיב הכא יום וכתוב התם יום הנה הנח אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' מדינה של גיהנם כתיב הכא יום וכתוב התם יום עברה היום ההוא וממלחמת גוג ומגוג כתיב הכא יום וכתוב התם ביום בא גוג א"ר יוחנן משום רבי יוסי בן זימרא כל מי שמענג עצמו בשבת נותנין לו נחלה בלא מצרים שנאמר אז תתענג על ה' והרכבתיך על במתי ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך לא כאברהם דכתיב ביה קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה ולא כיצחק דכתיב ביה כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל אלא כיעקב דכתיב ביה ופרצת ימה וקדמה וגו' ר"נ בא יצחק אמר ניצול משעבוד מלכיות כתיב הכא והאכלתיך נחלת יעקב אביך והרכבתיך על במתי ארץ וכתוב התם ואתה על במותימו תדרך אמר רב יהודה א"ר כל המענג את השבת נותנין לו משאלות לבו שנאמר אז תתענג על ה' ויתן לך משאלות לבך עונג זה איני יודע מהו כשהוא אומר וקראת לשבת עונג הוי אומר זה תענוג שבת: במה מענגה אמר רבה בריה דרב יהודה בר שילת משמיה דרב בדגים קטנים וראשי שומים ותבשיל של תרדים. רב אשי אמר אפילו דבר מועט ועשאו לכבוד שבת הרי זה עונג מאי היא אמר רב פפא כסא דהרסנא: א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן כל המשמר את השבת כהלכתו אפילו עובד ע"ז כאנוש מוחלין לו שנאמר אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה שומר שבת מחללו אל תיקרי מחללו אלא מחול לו: אמר רב יהודה אמר רב אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהם אומה ולשון שנאמר ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוט ולא מצאו וכתוב בתריה ויבא עמלק: א"ר שמעון בן יוחאי אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלין שנאמר כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכתוב בתריה והביאותים אל הר קדשי: א"ר יוסי יהא חלקי עם אוכלי שלש סעודות בשבת: